

Förändringar inom vård- och omsorgsutbildning på gymnasial nivå

Informationswebbinarium, september 2020

Skolverket

Innehåll och upplägg

Del 1

- Inledning och bakgrund
- Nya vård- och omsorgsprogrammet
- Yrkespaket
- Reglerad yrkestitel och undersköterskeexamen
- Inspel från VO-College
- *Eventuella frågor del 1*

Del 2

- Övergångsbestämmelser
- Kursupplägg
- Lärarlegitimationsfrågor
- Apl och fältstudier
- VO-College om validering
- *Eventuella frågor del 2*
- Avslutning

Bakgrund till förändringarna

- Grunden är Skolverkets regeringsuppdrag om att föreslå en undersköterskeexamen och motsvarande inom vuxenutbildningen
- Förslaget utgick från en sammanhållen grundutbildning, ingen specialisering
- Så lika kursupplägg som möjligt mellan vård- och omsorgsprogrammet och yrkespaketet för undersköterskor inom vuxenutbildningen
- Uppdraget var att det skulle vara möjligt att ha ett reglerat yrke som undersköterska utifrån utbildningens innehåll
- Samordnades med Socialstyrelsens kompetenskrav för arbete som undersköterska

Reviderad vård- och omsorgsutbildning

- Gäller både gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning
- 7 nya yrkesämnen, 5 reviderade yrkesämnen och 5 upphävda ämnen
- Påverkar programstruktur och yrkespaket
- Ändrade kurskoder
- Tillämpas från och med 1 juli 2021

Förändring av ämnen inom vård och omsorg

Nya ämne

- Anatomi och fysiologi
- Barn- och ungdomsvård
- Funktionsförmåga och funktionsnedsättning
- Hälsa- och sjukvård
- Omvårdnad
- Rättspsykiatri
- Social omsorg

Reviderade ämnen

- Gerontologi och geriatrik
- Hälsovård
- Pedagogik i vård och omsorg
- Psykiatri
- Vård och omsorg – specialisering

Upphävda ämnen

- Medicin
- Teknik i vård och omsorg
- It i vård och omsorg
- Sjukvård
- Vård och omsorg

Vård- och omsorgsprogrammet

- Ny programstruktur
- [Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter \(SKOLFS 2010:48\) om kurser för vård- och omsorgsprogrammet](#)
- [Nya och reviderade ämnesplaner](#)
- Programgemensamma ämnen ökas från 1 100 till 1 400 poäng
- Tillämpas från och med höstterminen 2021

Programgemensamma kurser – vård- och omsorgsprogrammet	Poäng
Anatomi och fysiologi 1	50
Anatomi och fysiologi 2	50
Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 1	100
Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 2	100
Gerontologi och geriatrik	100
Hälso- och sjukvård 1	100
Hälso- och sjukvård 2	100
Omvårdnad 1	100
Omvårdnad 2	100
Hälsopedagogik	100
Medicin 1	150
Etik och människans livsvillkor	100
Psykiatri 1	100
Psykiatri 2	100
Psykologi 1	50
Samhällskunskap 1a2	50
Social omsorg 1	100
Social omsorg 2	100
Specialpedagogik 1	100
Svenska 2 eller Svenska som andraspråk 2	100
Vård och omsorgsarbetet 1	200
Vård och omsorgsarbete 2	150

Yrkespaket (sammanhållna yrkesutbildningar) inom komvux

- Ett yrkespaket består av en specifik kombination av kurser på gymnasial nivå som ger kunskaper som motsvarar kompetenskravet för ett yrkesområde
- Nationella yrkespaket är utformade av Skolverket i samråd med bransch-kunniga
- Det går även bra att utforma yrkespaket utifrån lokala och regionala behov
- Efter avslutad utbildning får eleven ett utdrag ur betygskatalogen och en bilaga som redogör för elevens yrkeskunnande och vilket yrkesområde som utbildningen är avsedd för

Vård och omsorgsutbildning inom komvux

Reviderad kurs "vård och omsorg specialisering"

- Ny omfattning: 100p
- Ny kurskod: VADVAD00S
- Får tillämpas inom komvux från den 15 juli 2020
- Kursen ingår i yrkespaketet för undersköterska
- **OBS!** Kursen får ej tillämpas inom gymnasieskolan förrän 1 juli 2021
- **OBS!** Elever som ska läsa mot en gymnasieexamen inom komvux, ska fortfarande göra ett gymnasiearbete (även om det inte finns med i yrkespaketet)

Nuvarande nationellt yrkespaket – undersköterska

- Paketkod: **VOXABN**
- Nu med den reviderade specialiseringskursen
- Yrkespaketet kan användas fram till och med 30 juni 2021

Kurser	Poäng 1 500
Hälsopedagogik	100
Medicin 1	150
Etik och människans livsvillkor	100
Psykiatri 1	100
Psykologi 1	50
Specialpedagogik 1	100
Vård- och omsorgsarbete 1	200
Vård- och omsorgsarbete 2	150
Programfördjupning valbar	300
Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1	100
Samhällskunskap 1a1	50
Vård och omsorg specialisering	100

Vård och omsorgsutbildning inom komvux

- Förslag på nya nationella yrkespaket
 - Undersköterska
 - Vårdbiträde
- Används från och med 1 juli 2021

Förslag – nytt yrkespaket för undersköterska

- Från 1 juli 2021

Kurser	Poäng 1 600
Anatomi och fysiologi 1	50
Anatomi och fysiologi 2	50
Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 1	100
Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 2	100
Gerontologi och geriatrik	100
Hälso- och sjukvård 1	100
Hälso- och sjukvård 2	100
Omvårdnad 1	100
Omvårdnad 2	100
Psykiatri 1	100
Psykiatri 2	100
Psykologi 1	50
Social omsorg 1	100
Social omsorg 2	100
Programfördjupning valbar	100
Samhällskunskap 1a1	50
Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1	100
Vård och omsorg specialisering	100

Förslag – nytt yrkespaket för vårdbiträde

- Från 1 juli 2021

Kurser	Poäng 800
Anatomi och fysiologi 1	50
Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 1	100
Gerontologi och geriatrik	100
Omvårdnad 1	100
Psykatri 1	100
Psykologi 1	50
Social omsorg 1	100
Hälsa- och sjukvård 1	100
Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1	100

Vad hände med Skolverkets förslag på undersköterskeexamen?

- Skolverket redovisade uppdraget om en undersköterskeexamen i november 2018
- Regeringen valde i december 2019 att inte gå vidare med en undersköterskeexamen

Reglerad yrkestitel - undersköterska

- Nu är remiss ute av *Reglering av undersköterskeyrket – Kompetenskrav och övergångsbestämmelser* (Ds 2020:15)
- Remissen bygger sina förslag på Skolverkets regeringsredovisning om undersköterskeexamen, Socialstyrelsens uppdrag med kompetenskrav för yrket undersköterska och utredningen ”*Stärkt kompetens i vård och omsorg med skyddad yrkestitel för undersköterskor*”
- Grunden för bevis om skyddad yrkestitel utgår från det reviderade vård- och omsorgsprogrammet och det reviderade yrkespaketet för undersköterskor
- Även äldre utbildning inom vård och omsorg motsvarande 1350p är enligt remissen planerad att godkännas för den reglerade yrkestiteln

VÅRD- OCH OMSORGS COLLEGE (VO-COLLEGE)

En partsgemensam organisation som certifierar samverkan mellan arbetslivet och utbildningsanordnare inom vård och omsorg.

Det övergripande syftet med samverkan är att trygga kompetensförsörjningen inom vård och omsorg.

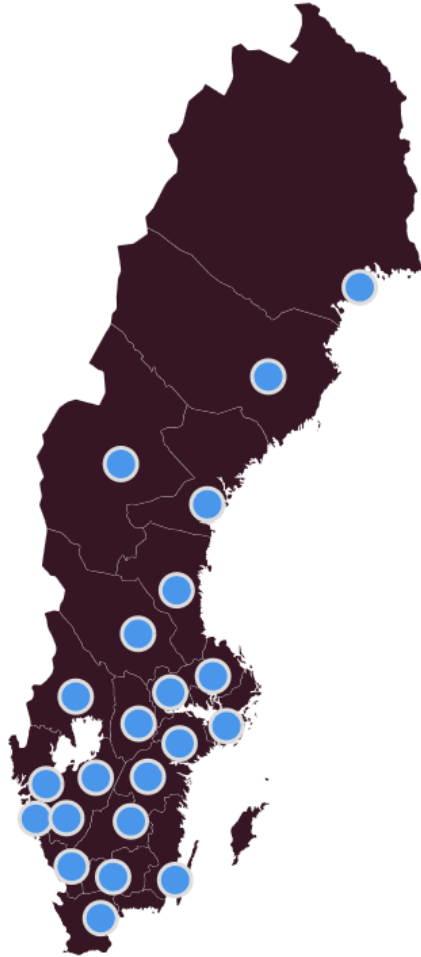
Parterna bakom VO-College är:

- Sveriges Kommuner och Regioner
- Sobona
- Vårdföretagarna
- Arbetsgivarförbundet KFO
- Kommunal

TRE NIVÅER INOM VO-COLLEGE

- Nationell nivå – Föreningen VO-College
 - Certifieringar
 - Nationella riktlinjer, handledarutbildning och validering
 - Språkutveckling på arbetsplats (Språkombud)
 - ESF-projekt
 - Samarbete med nationella aktörer och myndigheter
- Regional nivå – Regionalt VO-College
minst tre kommuner, region och fackförbundet Kommunal
Regional stödstruktur för det lokala arbetet
- Lokal nivå – Lokalt VO-College
en eller flera arbetsgivare, utbildningsanordnare och
fackförbundet Kommunal

VO-College startade 2008

22 Regionala college
96 Lokala VO-College

224 Kommuner
60 Privata och Idéburna
arbetsgivare

156 Gymnasieskolor
213 Vuxenutbildare
2 Folkhögskolor
70 Yrkehögskoleutbildningar

DIPLOM OCH INTYG FRÅN VO-COLLEGE

ETT KOMPLEMENT TILL BETYG OCH STÖD TILL ARBETSGIVARNA

Ungdomsutbildningen Vård- och omsorgsprogrammet

- Diplom
- Intyg på vilka kurser som är genomförda och godkända

Vuxenutbildningen

- Diplom
- Intyg från Vårdbiträdesutbildning
- Intyg på kurser som är genomförda och godkända

NUVARANDE DIPLOM FRÅN VÅRD- OCH OMSORGSPROGRAMMET

Yrkesexamen från Vård- och omsorgsprogrammet

- Godkänt i 2250 poäng av de 2500 poäng som ett gymnasieprogram består av
- Ett godkänt gymnasiearbete
- Svenska 1/Svenska som andraspråk 1, Engelska 5 och Matematik 1
- Godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena.

Tillägg för diplom inom VO-College

- Godkänt i 950 programgemensamma yrkesämnen
- Godkänd 300 poäng programfördjupning
- Samhällskunskap 1a1.

NUVARANDE DIPLOM FRÅN VUXENUTBILDNINGEN 1 500 POÄNG

- Godkänt i 950 poäng av de programgemensamma yrkesämnena
- Godkänt i 300 poäng programfördjupning
- Svenska 1/Svenska som andraspråk 1 – 100 poäng
- Samhällskunskap 1a1 – 50 poäng
- Godkänt i Vård och omsorg specialisering 100 poäng alternativt godkänt Gymnasiearbete.

NYA DIPLOMREGLER?

Inga beslut är tagna än inom VO-College.

Dialog pågår med Skolverket och med parterna inom VO-College.

Inväntar beslut om Socialdepartementets förslag på reglering av undersköterskeyrket.
Remisstiden går ut den 10 oktober.

Övergångsbestämmelser

Ett exempel:

Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2010:93) om ämnesplan för ämnet gerontologi och geriatrik i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå;

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 31 mars 2020 och ska tillämpas på kurser som påbörjas efter den 30 juni 2021.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som påbörjats före utgången av juni 2021.

Övergångsbestämmelser, forts.

- Elever på gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram som påbörjade sin utbildning hösten 2020 läser hela sin utbildning enligt dagens programstruktur
- Elever på gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram som påbörjar sin utbildning hösten 2021 läser hela sin utbildning enligt den reviderade programstrukturen
- Elever som gjort studieuppehåll från vård- och omsorgsprogrammet **har rätt** att gå klart sin utbildning enligt den individuella studieplan som gällde vid tidpunkten för studieuppehållet

Övergångsbestämmelser, forts.

- Elever på yrkesintroduktion som påbörjat sin utbildning med de nuvarande kurserna kan välja att slutföra sin utbildning enligt den individuella studieplanen eller slutföra den och komplettera med kurser från den reviderade utbildningen.
- Elever inom kommunal vuxenutbildning som läst vissa kurser inom den äldre versionen av vård- och omsorgsutbildning och som ska fortsätta inom den reviderade utbildningen behöver komplettera med kurser från den reviderade utbildningen för att få en relevant utbildning utifrån yrkespaketet till undersköterska eller vårdbiträde.

Några exempel – motsvarande kurser

Gamla kurser	Nya kurser
Vård- och omsorgsarbete 1, 200 p	Omvårdnad 1, 100 p och Social omsorg 1, 100 p
Vård- och omsorgsarbete 2, 150 p	Omvårdnad 2, 100 p och Social omsorg 2, 100 p
Medicin 1, 150 p	Anatomi 1, 50 p och Omvårdnad 1, 100 p
Medicin 2, 100 p	Anatomi 2, 50 p och Omvårdnad 2, 100 p
Akutsjukvård, 200 p	Hälso- och sjukvård 1 och 2, 100 + 100 p
Specialpedagogik 1 100 p	Funktionsförmåga och funktionsnedsättning 1, 100 p
Samhällsbaserad psykiatri	Ingen motsvarighet, innehållet ligger i nya Psykiatri 1 och 2

En fullständig lista kommer under våren 2021

Lärarlegitimation

- Samtliga nya legitimationer utifrån revidering av ämnen kommer att vara kostnadsfria, förutom i de fall då en kompletterande ansökan behövs
- Detta under förutsättning att man redan har legitimation i något eller några av de befintliga ämnena
- Mer information om hur du som lärare yrkar på de nya ämnena kommer under hösten 2020

De yrkeslärare som idag har...

...legitimation i följande ämnen *behåller sin legitimation oförändrad*:

- gerontologi och geriatrik
- hälsovård
- psykiatri
- vård och omsorg specialisering
- vårdpedagogik och handledning

De yrkeslärare som idag har...

...behörighet i ämnet *specialpedagogik* kommer även att kunna få behörighet i ämnet

- funktionsförmåga och funktionsnedsättning

...behörighet i ämnet *sjukvård* kommer även att kunna få behörighet i ämnet

- hälso- och sjukvård

De yrkeslärare som idag har...

...behörighet i ämnet *medicin* kommer att kunna få på behörighet i de nya ämnena

- anatomi och fysiologi
- omvårdnad

De yrkeslärare som idag har...

... behörighet i ämnet *vård- och omsorg* kommer att kunna yrka på behörighet i det ena eller båda av ämnena

- omvårdnad och/eller
- social omsorg

Observera att här kommer en individuell bedömning att göras utifrån tidigare kunskap och erfarenheter vilket medför att det kommer att krävas dokumentation för bedömningen av dessa behörigheter.

De yrkeslärare som idag har...

...legitimation för ämnen i *gymnasiesärskolan* och *komvux* som *särskild utbildning på gymnasial nivå* kommer att kunna yrka på behörighet enligt följande

Gamla ämnet	Nya ämnet	Gymnasiesärskoleämne
Medicin	Anatomi och fysiologi	Människokroppen
Vård och omsorg	Omvårdnad eller Social omsorg	Vård och omsorg

Arbetsplatsförlagt lärande (apl)

Huvudmannens ansvar

- Skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet
- Kvalitetssäkra apl utifrån gällande regelverk

Rektorns ansvar

- Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser

(4 kap 12 § gymnasieförordningen (2010:2039), 2 kap 27 § förordning (2011:1108) om vuxenutbildning)

Arbetsplatsförlagt lärande (apl), forts.

- Utbildningen till undersköterska är framtagen för att vara en sammanhållen grundutbildning där möjligheten till apl utgår från ett helhetsperspektiv för anställning inom olika områden
- Apl är ett annat sätt att lära sig på än den skolförlagda utbildningen

Fältstudier

- För vissa av kurserna kan olika former av fältstudier vara ett alternativ till traditionell apl. Det kan vara beroende av elevens egna förutsättningar och tillgången på apl-platser inom området.

Stöd rörande apl

- [Planera, genomför och följ upp arbetsplatsförlagt lärande](#)
- [Apl-handledarutbildning](#)
- [Apl-utvecklare – processtö](#)

”Rektor bör se till att det finns rutiner för bedömning av det arbetsplatsförlagda lärandet och möjliggöra för lärare att ha kontakt med eleven och handledaren under apl.”

”Den betygssättande läraren har ett helhetsansvar för elevens lärande under apl utifrån målen för utbildningen. Läraren behöver följa och stödja elevens kunskapsutveckling, samt bedöma och betygssätta kunskaperna utifrån de nationella kunskapskraven.”

VALIDERING

VO-College har riktlinjer och metodmaterial för validering inom vård och omsorg.

Beviljade ett ESF-finansierat projekt för att:

- Följa upp och revidera samt vidareutveckla metodmaterialet som finns för validering.
- Ta fram innehåll och form för, samt genomföra kompetensutveckling för yrkesverksamma inom validering.
- Utveckla en modul för valideringshandledare inom ramen för VO-College nationella handledarutbildning.

Det nya reviderade metodmaterialet kommer att digitaliseras genom finansiering av ett statsbidrag via Myndigheten för yrkeshögskolan.

Mer info:

vo-college.se

zenita.cider@vo-college.se

Tack!

Tack för idag!

Bilder från webinariet och möjlighet att se webinariet i efterhand läggs upp på:

<https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/reviderade-kurs--och-amnesplaner/forandringar-i-gymnasieskolan/forandringar-av-var-d--och-omsorgsprogrammet>

Ytterligare webinarier om kommande förändringar av kurs- och ämnesplaner för andra utbildningar planeras – håll utkik i Skolverkets kalendarium!

upplysningstjansten@skolverket.se

Skolverket